

Almária

Banská Štiavnica Mesto kultúry 2019

Kultúrna príloha

23. máj 2019
číslo 10.

samostatne
nepredajné

Tichý prílív v útrobach štôlne Bartolomej

Atmosféra v štôlne Bartolomej počas performance, foto: archív Banskej St a nice

Paleta koncertov a podujatí dejúcich sa v Banskej Štiavnici je tento rok mimoriadne pestrá. Takmer každý deň sa tu dejú workshopy, autorské čítania, výstavy a iné kultúrne aktivity navštevované turistami i miestnymi. Už dávno tu ale nebolo nič také éterické a vskutku komorne magické, ako zvuková performance poľskej autorky Zorky Wollny a jej tímu miestnych dám.

Návrh zúčastniť sa bol dostupný pre kohokoľvek, no jej ansámbl sa nakoniec poskladal z trinás-

tich prevažne Štiavničaniek: Aëla Hasbach, Barbora Frenová, Ester Gašparová, Janka Krippnerová, Karma Hasbach, Lea Hrnčiríková, Lívia Oláhová, Lucia Tkáčová, Marína Kuhnová, Sandra Kuhnová, Zuzana Bodnárová, Zuzana Ligeti a Zuzana Patkošová. Tím ešte neznámeho potenciálu sa dal do cvičenia, skúšania a modelovania svojho hlasového prejavu. Skúšanie prebiehalo dvakrát do týždňa, dobre poslúžil pripravovaný priestor Klub Rubigall (ktorý je LAB ARTom Mesta kultúry).

Štvrtého mája prišiel veľký deň premiéry a skupina dvadsiatich divákov sa vydala po stopách baníkov do starej štôlne Bartolomej. Zamestnanci skanzenu im na hlavy upevnili žlté helmy a telá zahalili do zelených plášťov. Skupinka odhodlaných návštevníkov dostala od organizátorov pokyn zotrvať v podzemí po celý čas v úplnej tichosti, aby nenarušili ticho a éteričnosť miesta, kam smerujú. Mlčanlivá cesta naprieč chodbami ozvučenými krokmi a schodiskami trvala malú chví-

ľu. Nakoniec skupina dorazila na miesto obývané ženskými sochami, nehybne stojacimi v štôlne ako stalagmity, ktoré však po usadení poslucháčov ožili. V tom momente, keď boli oči publika zatvorené, uši sústredené a srdcia zastavené, vtedy sa akoby z útrobov opustenej štôlne vyniesol prvý zvuk. Spočiatku pradiavý pocit vody kvapkajúcej na helmy a ničím nerušené ticho sa po pár momentoch zmenilo na niečo nevidané. Do dvadsiatky párov uší sa začali vlievať ženské hlasy rôznych hrúbok a dĺžok, no nebol to obyčajný spev. Žiadne volkály a rytmické melódie, ale piskoty netopierov, šepoty pradávnych príbehov, smiechoty škriatkov, kvapčanie ľadovej vody, šušťanie sviežeho machu, vŕzganie hrdzavých želez, štiplavé zaklínania bosoriek, nežné ženské slová a ďalšie výjavy vytvorené podzemnými dámami vytvorili symfóniu, ktorá mňa ako jedného z poslucháčov takmer príjemne uspala i poslala do sveta baníckych mýtov a rozprávok, čo tipujem, že Zorka Wollny presne aj chcela.

Táto netradične čerstvá kako-fónia, vychádzajúca zo samotného srdca baníckeho sveta ukrytého pod zemou, trvala dvadsať minút, no ubehla tak sviežo a hladko, že chlad a mrazivé kvapkanie vody mi prestalo prekážať, priam sa stali súčasťou vystúpenia a my sme sa iba nechali obmývať Tichým prílívom. Tým prílívom, ktorého silu prežijete len vtedy, keď zavriete oči, otvoríte srdce a budete vnímať to, čo vám v bežnom svete plnom stresu uniká.

Šimon Patkoš

SVETOVÁ ŠTIAVNICA

Aká bola?

Plná všetkého, čo sme očakávali, a navyiac s pridanom štipkou cukru, soli a korenia. Takto kulturnársky by sme radi uviedli spomienku na podujatie, ktoré sme mali možnosť všetkými zmyslami ochutnať v dňoch 3. – 4.5 pri príležitosti ETHNO A WORLD MUSIC FESTIVALU Svetová Štiavnica, ako súčasť nášho Mesta kultúry. Na festivale sa predstavili všetci ohlásení umelci z kapiel a zoskupení z Brazílie, Poľska, Maďarska, Slovenska, ktorí rozochveli a roztancovali nielen Štiavničianov, a nielen v sále Kultúrneho centra.

Ako táto hudobno-vizuálna lahôdka zapôsobila na naše zmysly, pekne a poeticky vystihuje reflexia jedného z miestnych hudobných štamgastov Radomíra Tomáška:

SĽUK & Pacora Trio, Kultúrne centrum, foto: J. Petřík

„Z košatej ponuky "almazívnych" podujatí podarilo sa mi zúčastniť sa sobotného večera, a bol v skutku, v duchu Almázie, opojný. Vystúpenie kapely Balkansambel, to bola pre mňa dychová smršť preháňajúca sa ponad hlavy prítomných, bez ničivých následkov, ba naopak, evokujúca živé pocity človeka, kráčajúceho dolinou so zurčiacou, horskou bystrinou, z vŕd ktorej občas vyskakujú pstruhovité bytosti /v podobe členov FS/, vznášajúce sa ponad hučiacu ríavu, sťa okrídlené vážky, a ponad týmto všetkým zjavením fičí v korunách stromov oná zvuková kulisa – veterná smršť. Koncert LH SĽUK-u a štvorice Pacora Trio and M. Pastřík, to bol, ako sa po

štjavnicky povie, iný level. Kúpeľ a očista v priehľadnom jazere s krištáľovo čistou živou vodou, obmývajúcou vaše bytostne najhlbšie korene. Pocit človeka sediaceho pod vodopádom, ba vlastne dvomi, zalievanými slnkom sólových partov jednotlivých nástrojov, tvoriacich tak dúhu – most, spájajúci oba toky, zlievajúce sa tak v jediný a jedinečný, energický prúd.“

A ešte jedna reakcia, tentokrát na piatkový program: „Bol to krásny hudobný etno večer, svetových žánrov a rytmov. Skupina Miramundo, ktorej rytmy mnohých vyburcovali k tanečným kreáciám, cez skupinu Publiczki, s ich živelným energetizujúcim prejavom, až po virtuózne majstrovstvo cimbalistov z Cimbalom Brothers. Po úžasnom výkone chlapci z kapiel neodmietli pohár vína z našej

sopky, z Vinocentra. Vynikajúca nálada a hlavne hudba. Ja som si tento medzinárodný hudobný večer veľmi užívala, teším sa na ďalšie pripravované akcie. Eva /50 r./

Na dokreslenie celého obrazu atmosféry, ktorá sa dala v priebehu vystúpení doslova krájať, sme oslovili aj vybraných umelcov. Z ich reakcii vyberáme.

Ako sa vám vystupovalo pred štiavnickým publikom a s akými pocitmi ste dnes odchádzali?

Alžbeta Jaššová, tanečnica FS Rozsutec. Festival Svetová Štiavnica mal výnimočnú a úžasnú atmosféru, pretože priniesol spojenie viacerých hudobných žánrov,

výnimočných osobností a skvele naladených divákov. Ja ako folkloristka musím spomenúť aspoň SĽUK, Mareka Pastříka, Stanka Palúcha a ich spoločné Ornamenty. Myslím, že sa nájde len málo kto, komu počas ich vystúpenia nenaskočili zimomriavky. Pre mňa ako tanečnicu vyjsť na javisko po takomto zážitku a takých veľkých osobnostiach bola obrovská česť, vďačnosť a radosť. A určite nehorvím len za seba. Publikum bolo výborne naladené, jeho energia sa stupňovala po celý čas nášho vystúpenia. To je to najviac pre každého interpreta. Verím, že diváci energiu cítili aj z javiska, pretože sa nám mnoho z nich po vystúpení prihovorilo, dokonca sme si našli pozitívne ohlasy aj na sociálnych sieťach. Celú atmosféru a energiu festivalu nám dotvárala aj výborná nálada v zákulisí. V Štiavnicke sme sa neprezentovali samostatne ako folklórny súbor, ale v spolupráci s Balkansambelom. Vďaka spoločnému projektu "Len tak" s týmto hudobným telesom máme s chalanmi už viacero zážitkov a Balkansambel sú rovnako ako my výborná partia. V zákulisí je vždy zábava a skvelá nálada.

Tanečný workshop, ktorý ste viedli mal svoju neobyčajnú iskru a čaro. Ako sa vám pracovalo s mladými tanečnými nádejami, ktorí sa workshopu zúčastnili?

Peter Brxa, vedúci tanečnej zložky FS Rozsutec. Domácim účastníkom workshopu som sa snažil aj za pomoci našich tanečníkov a muzikantov priblížiť ľudové tance z regiónu Terchová, a to predovšetkým preto, lebo FS Rozsutec je prirodzeným a najznámejším reprezentantom tohoto regiónu. Potom sme pridali ešte čo to aj z tancov rómskej kultúry a tiež niečo z bulharského tanečného umenia. Píšem v množnom čísle, pretože s týmto mi už pomáhala aj naša tanečnica Alžbetka a tiež muzikanti z kapely Balkansambel. Samozrejme, keď sa ľudia učia tancovať a hrá im k tomu muzika, je to predovšetkým o skvelej zábave a pohode. Účastníci boli veľmi

Tanečný workshop s FS Rozsutec, klub Rubigall, foto: J. Petřík

vnímaví a pozorní, boli tam veľmi šikovné mladé dievčatá, ale aj tanečné páry, a tak sa nám podarilo nakoniec spoločne naučiť a zatancovať takú malú terchovskú choreografiu, čo je skvelý výsledok. Parádne im šli aj rómske a bulharské variácie, ale na záver sme si všetci predsa len ešte raz s chuťou zaspievali a zatancovali po slovensky, po terchovsky. Dúfam, že účastníkom workshopu sa tancovanie páčilo a na večerné predstavenie prišli aj vďaka tomu dobre naladení

Ako sa tento workshop páčil Ivane (34 r.)? Bolo to super. Ja som kedysi za mladi tancovala, tak som sa trošku vrátila do minulosti, a dnes som zobrala aj môjho muža, ktorý je z Argentíny. Perfektne sme sa spolu zabavili a veľa nového sme sa naučili. Pre mňa boli výnimočné tie bulharské tance, tie som si veľmi užila.

Festival Svetová Štiavnica je formát, ktorý sme vymysleli v spolupráci s R. Markom a M. Nogom, ktorý je riaditeľom word music festivalu. Bol to prvý ročník, v tomto roku zaradený do projektov Mesta kultúry 2019, ale verím, že bude mať svoje pokračovanie aj v budúcnosti, dodáva Saša Pastorková, jedna z organizátoriek.

Čo dodať záverom? Dobré ingrediencie robia dobré jedlo. Všetci, ktorí sme sa tejto ochutnávky zúčastnili, sme si na ňom v duchu Almázie naozaj pochutnali.

Hubert Hilbert

Pssst!Drieňová

Kedysi tu boli polia, na ktorých sa prehánal vietor. Zem bola úrodná a svoju silu odovzdala miestu, na ktorom vyrástlo sídlisko. Sídlisko s názvom Drieňová.

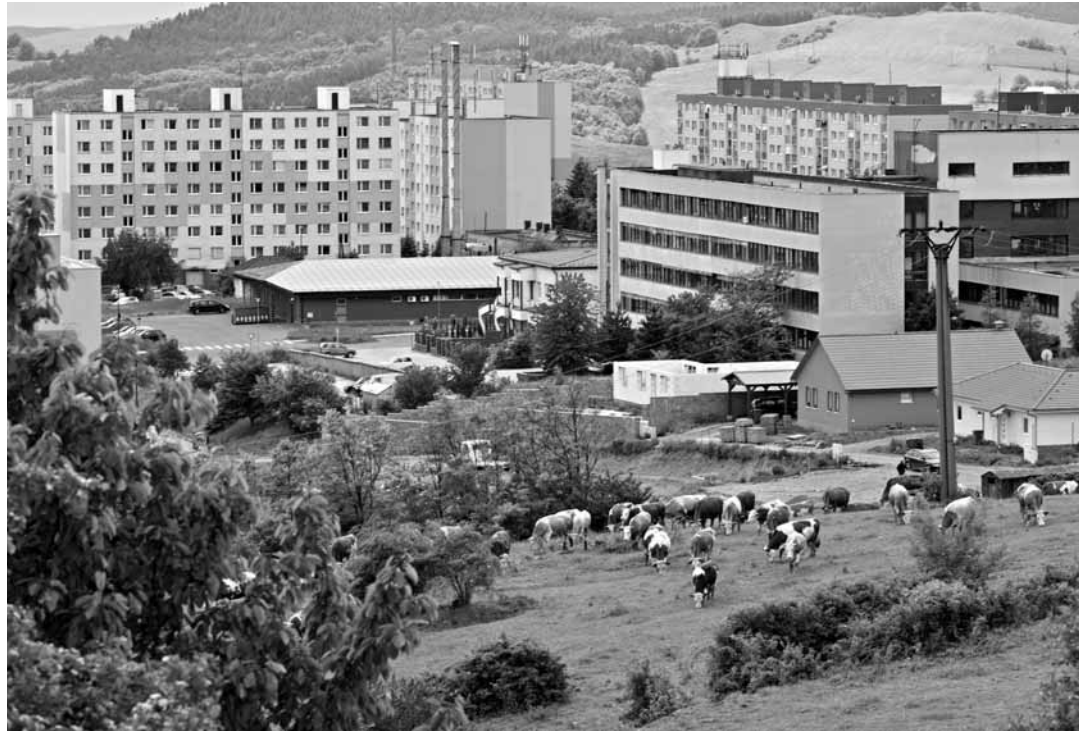
Dnes tu žije už tretia generácia Štiavničanov.

Jednoduché sivé paneláky prešli počas tohto obdobia výraznou zmenou. Ponúkajú farebné útočisko pred stresom a občasným pocitom neistoty. A tak, ako oni ponúkajú domov svojim obyvateľom, tak obyvatelia poskytujú svojmu okoliu energiu a vytvárajú miesto, kde sa celé tie generácie cítia dobre.

Sú chvíle, keď susedia lezú na nervy, lebo v nedeľu sa oddychuje, a niekto sa predsa len rozhodne rozdrviť práve v tento deň celú betónovú stenu. Keď fajčiari hádžu zbytky cigariet kam príde, lebo najlepší populník je práve ten pod balkónom. Keď majitelia psíkov ignorujú fakt, že ak sa ich miláčik vykladie na chodník či na trávu, príde čas a nejaké dieťa alebo iný šťastlivec roznesie túto pachovú stopu po celom sídlisku.

Sú však chvíle, kedy je pohoda.

Maminy s deťmi na ihrisku, prechádzka popri vkusne zariadených mini záhradkách o ktoré sa niekto stará vskutku s nadšením, návšteva miniatúrneho, ale báječne zásobovaného zelovocu, k ob-

Drieňová z uhla pohľadu foto: J. Petřík

chodom blízko, blízko ku škole aj škôlke. Lavičky, na ktorých sa počas teplejších večerov diskutuje, ihriská... a tie generácie, ktoré svojou genézou vytvorili silnú Drieňovú.

Počas mesiaca apríl, prebehla na sídlisku anketa. Vďaka vám odokryla slabé aj silné miesta priestoru v ktorom žijete.

14. a 15. júna ožije v rámci projektu Mesto kultúry práve na sídlisku podujatie s názvom Pssst!Drieňová... na Drieňovej sa

niečo deje. A deje sa stále. Podujatie dotvorí už tak výrazný kolorit. Dobré vyzdvihne, to negatívne miestami mierne eliminuje. Neudeje sa to však bez vašej pomoci.

S čím nám viete pomôcť?

Ak máte čosi, čoho by ste sa chceli zbaviť, ale nie vyhodit, doneste to na našu **Výmennú burzu**. Môže to byť oblečenie, menšie kusy nábytku, bytové doplnky, knihy, platne, ...

Ak chcete stráviť fajn dopoludnie a **pomôcť svojmu sídlisku**, môžete nám pomôcť natierať zábradlia, upravovať lavičky, vysádzať bylinkovú záhradu na detskom ihrisku, či upratať stojiská. O obed pre vás sa postaráme.

Ak sa chcete **podeliť o zážitok z knihy**, ktorú ste čítali, nachystajte si svoje obľúbené pasáže, ktoré ostatným prečítajú známi herci.

Ak robíte **niečo nezištné pre iných**, alebo sa chcete **podeliť o svoje zručnosti**, ozvite sa nám a my vašu činnosť radi odprezentujeme. Táto výzva sa týka nielen jednotlivcov, ale aj občianskych združení, ktoré v našom meste vykonávajú množstvo spoločensky užitočných aktivít.

*Radi pečiete?
Alebo si chcete vymeniť
svoje obľúbené recepty
s inými?*

Radi vás privítame v našej mini kaviarni, kde si budete môcť príjemne podebatiť či vzájomne „okoštovať“ vaše zákusky.

Toto všetko a mnoho iného sa podarí len s pomocou obyvateľov Drieňovej. Ak by ste mali záujem o spoluprácu, napíšte nám na kultura@banskastiavnica.sk alebo zavolajte na tel. číslo 045 694 96 51

*14. – 15. júna
Drieňová potichu ožije.
Buďte pri tom s nami!*

Jedna špeciálna výzva. Nakoľko je na sídlisku veľmi veľa pekných pred záhradiek, radi by sme ocenili tých najaktívnejších „záhradkárov“ a počas festivalu vyhlásime a oceníme tie najkrajšie pred záhradky zo sídliska.

Zuzka Patkošová
Ing. Rastislav Marko
odd. KŠaMK

Drieňová z uhla pohľadu, foto: J. Petřík

**Ansámbl
Nepravidelného
Divadla**

**ŠTIAVNICA NIELEN STRIEBORNÁ,
alebo Meštania, básnici a Náckovia.
Viacžánrová pouličná pochôdzková inscenácia
o hľadaní súčasného pokladu Štiavnice.**

Vstup voľný

Historické a zároveň súčasťou formou inscenované putovanie umelcov a divákov od Radničného námestia cez Nám. sv. Trojice až po Starý zámok so živou hudbou, spevom a tancom za neobjaveným pokladom banického mesta, ktorý sa neukrýva iba v striebre, ale najmä v ľuďoch a ich osobných príbehoch. Sedem až desať zastavení v jedinečných exteriéroch a interiéroch centra humorne oživi fragment z dejín Štiavnice priamo pred fasádami objektov pôvodných udalostí
Predpremiéra: piatok 31.5 o 17h, premiéra: sobota 1.6 o 16h, Radničné námestie, B.Štiavnica

Teatr Delikates (PL): S HLAVOU V OBLAKOCH

Pouličná audio-vizuálna lahôdka s nohami na zemi a s hlavou v oblakoch!

21 minútová prechádzka do ilúzie času a priestoru

Vstup voľný

Diváci dostanú na hlavu nádherné inštalácie mrakov. Vo vnútri oblaku budú počúvať krásnetkaný príbeh o najstarších legendách sveta. Audio nahrávka ich ľahučko povedie k jednoduchým úkonom -až sa sami stanú hercami. Podďte sa na chvíľu zastaviť a venujte si čas na to, na čo nemáte čas. Na seba! Zahodte na 20 minút svoje plány, záväzky a povinnosti. Slobodná cesta s hlavou v oblakoch do ilúzie času a priestoru v nádhernom pokojnom prostredí. Stáť nohami na zemi a pritom mať hlavu v nebi. Obohaťte sa o snovú prechádzku!

sobota 25. mája 2019 od 09:00 - 17:00 hod. / Tajch Veľká Vodárenská, B. Štiavnica
nedeľa 26. mája 2019 od 09:00 - 17:00 hod. / NAD TÝM - Červená studňa, B. Štiavnica
Začiatok je každú pol hodinu pre max. 10 ľudí.

V prípade nepriaznivého počasia sa podujatie uskutoční v klube Rubigall, Nám. sv. Trojice 3 (zadný vchod od schodiska zo Starého zámku).

Kalendár podujatí

Hellwana (koncert)

piatok 24.5 od 21:50 do 23:00
Koncert raperky Moniky Evans alias Hellwana. Kultúrne centrum – hlavná sála.

Boy Wonder (koncert)

piatok 24.5 od 23:00 do 23:55
Koncert trnavského rapera Boy Wondera. Kultúrne centrum – hlavná sála. Vstupné 9€ na obidva koncerty.

Afterka

sobota 25.5 od 0:30 do 3:00
Spojár kafe klub, Kammerhofská 6, vstupné 3€, zadarmo s páskou z koncertov

Jana Bezek, Thierry Ebam: MUZIKULA

sobota 25.5 o 17:00
Areál Starého zámku. Verejný výstup z detského hudobného workshopu počas Festivalu kumštu remesla a zábavy 2019

Líza, mačka z Trojice

Piatok 31.5 od 11:00 do 12:00
Café Gavalier, Nám. sv. Trojice 18/14. Bábkarské predstavenie pre žiakov I. stupňa ZŠ

Teatr Delikates (PL): S hlavou v oblakoch

pozdvanica na poslednej strane prílohy

Štiavnica nielen strieborná alebo Meštania, básnici a Náckovia

pozdvanica na poslednej strane prílohy

Bližšie informácie o podujatiach na: www.almaziashtiavnica.sk

Almázia

Špeciálna príloha Štiavnických novín.

Redakčná rada: Hubert Hilbert, Alica Hrnčiríková, Daniel Harvan.

Návrh designu: I. Palečková. Vydavateľ: Mesto Banská Štiavnica. **Samostatne nepredajné.**

Hlavný partner
projektu

Tento projekt bol podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia. Príloha reprezentuje výlučne názor autorov a fond nezodpovedá za obsah publikácie. Príloha je súčasťou projektu Banská Štiavnica 2019: Renovácia identity, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia"